

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CORİTIUCÜÄX GA YAXÖGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxë ga yema yaxögüxü ga Corïtiuwa yexmagüxü

¹ Pa Chaueneëgü i Corïtiucüäxgü i Tupanaäxü yaxögüxü, rü Pa Chaueneëgü i Guxüma i Acayaanewa Ngëxmagüxü, choma i Pauru nixi i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera wüxigu namaã i taeneë i Timutéu. Rü choma nixi i Tupana choxü yaxuxü na Ngechuchu ya Cristu choxü muxü na nüxü chixuxüçèx i norü ore. ²Rü tanaxwèxe na Tanatü ya Tupana rü törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexna nanaxä i norü ngechaxü rü norü taäexü.

Pauru rü ngúxü ninge

³ Rü toma rü nüxü ticuèxüügü ya Tupana ya Nanatü ya törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Erü nüma nixi ya Tanatü ya nüxü ingechaütmüügücü rü törü Tupana ya guxüguma tüxü taäexëecü.

⁴ Rü nüma ya Tupana rü toxü nataäexëe i ngëxguma ngúxü tingexgu, na toma rü ta tanataäexëegüxüçèx i ngëma togü i duüxügü i ngúxü ingegüxü. Rü ngëmaäcü ngëma Tupana toxü na taäexëexürrüü toma rü ta tanataäexëegü i ngëma togü i duüxügü. ⁵Rü ñuxma na Cristurüü poraäcü ngúxü tingegüxü, rü ngëxgumarüü

nümatama poraäcü toxü nataäëxëe. ⁶ Rü ngëmacèx, ngëxguma toma ngúxü tingegügu, rü ngëmaäcü toxü nangupetü na pema rü pexü nangëxmaxüçèx i perü taäe rü perü maxü i taguma gúxü. Rü ngëxguma Tupana toxü taäëxëe gu, rü ngëmaäcü tomaä nanaxü na pema rü ta pexü nangëxmaxüçèx i perü taäe rü yaxna namaä pexñüëxüçèx i ngëxguma ngëmatama ngúxü i toma tingegüxü pexü ngëxmagu. ⁷ Toma rü aixcüma tayaxögü na pema rü tagutáma ípenatáxü i Tupanaärü ore. Erü nüxü tacuèx rü ngëma na toxrüü ngúxü pingegüxü, rü ngëxgumarüü tá ta toxrüü pexü nangëxma i ngëma taäe i Tupanawa ne ûxü. ⁸ Pa Chaueneëgxü, tanaxwèxe i nüxü pecuèx na ñuxre ga guxchaxügü toxü ngupetüxü ga Áchiaanewa. Rü yema na poraäcü toxü naguxchaxü, rü düxwa marü tama namaä taporae, rü nagu tarüxñüü na marü tãütáma tamaxëxü. ⁹ Rü nagu tarüxñüü rü ñoma yuwa taxixürüü tixigü. Natürü yemaäcü toxü naxüpetü, erü Tupana ya yuexüxü írüdagüxëecü toxü nangúexëe chaü na nüxicatama nüxü nangëxmaxü i pora na yuwa toxü ínanguxüxëeëxüçèx, rü taxucüruwama togütama na ítanguxüxëeëxü. ¹⁰ Rü Tupana rü toxü ínanguxüxëe nawá ga yema guxchaxü ga yuwa toxü gagüchaüxü. Rü ngëxgumarüü tá ta toxü ínanguxüxëe nawá i ñaä taxü i guxchaxü i ñuxma toxü ngëxmaxü. Rü aixcüma tayaxögü na nüma rü guxügutáma ngëmaäcü toxü nangüxëeëxü. ¹¹ Natürü tanaxwèxe i pema rü perü yumüxëmaä toxü perüngüxëe. Rü ngëxguma chi ngëmaäcü penaxüxgux, rü muxüma

i duňxügü rü tá Tupanana moxē naxāgü naxcèx i ngēma na ñuxäcü toxü nangüxëexü.

Tüxcüü tama Corítiuwa naxü ga Pauru

¹² Nangēxma i tacü i toxü taãëxëexü. Rü ngēma nixi na toðëwa nüxü tacuáxü na ñoma i nañnewa rü aixcüma Tupana naxwèxexüäcüma meä tamaxëxü. Rü pepëxewa nixi ga guxüärü yexera yemaäcü tamaxëxü. Natürü tama togagu nixi ga yema, yerü Tupana ya tomaä mecümacü nixi ga toxü rüngüxëecü na yemaäcü pepëxewa tamaxëxüçèx. ¹³⁻¹⁴ Rü yema poperagü ga pexcèx taxümatüxüwa, rü nataxuma ga tacü ga icúxü. Natürü yema toma tamaxëxüäcüma nixi ga pexcèx tanaxümatüxü na yemawa meä nüxü pecuáxüçèx na ñuxäcü tixigüxü. Rü woo i ñüxma rü tama aixcüma meä toxü na pecuáxü, natürü chanaxwèxe i wüxi i ngunexügu rü aixcüma meä toxü pecuëx. Rü ngëxguma meä toxü pecuëxgu rü pema rü tá tomaä petaäegü i ngëxguma ínanguxgu ya törü Cori ya Ngechuchu, rü ngëxgumarüü i toma rü tá ta pemaä tataäegü. ¹⁵⁻¹⁶ Rü yemagu charüxñüxüçèx nixi ga noxri ga pexütawa na chaxüxchaüxü na pexü íchayadauxüçèx rü yemaäcü pexü na charüngüxëexüçèx. Rü nagu charüxñü ga Machedóniäñnewa chaxüxgu na pexütagu íchidauxü, rü yexguma Machedóniäñnewa ne chaxüxgu rü wenaxärü pexütagu íchidauxü. Rü yemaäcü chanaxüxchaü, yerü nagu charüxñü na yemawena choxü perüngüxëexü na Yudéaanewa chaxüxüçèx. ¹⁷ Bexmana pema nagu perüxñüëgu rü tama aixcüma chayanguxëëegaäcüma nagu charüxñü ga yema pexütawa na chaxüegaxü.

¿Exna pema nagu perüxñüegu rü ñoma wüxi i duňxü i tama Tupanaäxü yaxõxürüüäcüma chamaxü, rü “Ngü” ñacharügütchirëx woo tama chayanguxëeegagu i ngëma nüxü chixuxü? ¹⁸ Natürü Tupana toxü nacuèx na aixcüma yiixü i ngëma torü ore ega pemaä itaxunetagu. ¹⁹ Erü yima Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga guma Chiribánu rü Timutéu rü choma pemaä nüxü tixuchigacü, rü ore i aixcüma ixíxüxüxicatama nixu. Rü nüma rü aixcüma nayanguxëe i ngëma nüxü yaxuxü. ²⁰ Rü Cristu nixi ya yima yanguxëecü ga guxüma ga yema unetagü ga Tupana nuxcümaxüchi nüxü ixuxü. Rü ngëmacèx ngëgxuma Ngechuchuégagu Tupanaxü icuèxüüggü, rü ñatarügögü:

“Rü aixcüma nixi i ngëma”, ñatarügögü. ²¹ Rü ñuxma na Cristuarü duňxügü ixígüxü, rü Tupana nixi ya toxü poraexëecü rü pexü poraexëecü na taguma Cristuna ixígachixüçèx. Rü nümatama nixi ga tüxü nadexü na noxri ixígüxüçèx. ²² Rü nüma ya Tupana rü naega tagu naxü erü törü yora nixi. Rü nüma rü tüxna nanamu i Naäe i Üünexü na wüxi i törü cuèxrü yilixüçèx, rü ngëmawa nüxü icuáxüçèx na yixcura tá tüxna naxäaxü i muxüma i to i mexüggü. ²³ Pema nüxü pecuèx ga noxri rü Corítiwa chaxüxchaü, natürü tama yéma petanüwa chaxü yerü tama chanaxwèxe na pexü changechaügüxëeëxü. Rü yemacèx tama pexütawa íchayadau, yerü tama pexü chingagüchaü. Rü Tupana nüxü nacuèx na aixcüma na yiixü ga yema. ²⁴ Rü tama tanaxwèxe na pexü tamuxü na ñuxäcü tá Tupanaäxü peyaxõgögü. Erü pema rü marü aixcüma meäma peyaxõgögü. Natürü ngëma

tanaxwèxexü nixi na pexü tarüngüxëëgxüü na yexeraäcü petaäëgxüüçèx.

2

¹ Rü yemacèx nixi ga tama wena pexütawa chaxüüxü, yerü tama chanaxwèxe ga pexü na changechaüxëëxü. ² Erü ngëxguma chi pexü changechaüxëëgu, ¿rü texé tá choxü tataäëxëe? ¿Rü ñuxäcü tá choxü petaäëxëe, ega pexü changechaüxëëgu? ³ Rü yemacèx nixi ga yemaäcü pexcèx popera chaxümatüxü na penamexëëgxüüçèx i perü guxchaxügü naxüpa na pexütawa chaxüüxü. Yerü tama chanaxwèxe ga yexguma chi yéma chaxüxgu na choxü pengechaüxëëxü. Erü pema nixi i chanaxwèxexü na choxü petaäëxëëgxüü. Rü aixcüma nagu charüxñü rü ngëxguma choma chataäëxgu rü pema rü tá ta petaäëgü. ⁴ Rü yexguma pexcèx chanaxümatüga yema popera, rü poraäcü chanaxixächiäe, rü düxwa yema chorü ngechaümaä chaxaxu. Natürü tama pexcèx chanaxümatü na pexü changechaüxëëxüçèx, natürü pexcèx chanaxümatü na nüxü pecuáxüçèx na ñuxäcü poraäcü pexü changechaüxü.

Pauru rü nüxüü nüxüü nangechaü ga yema duüxü ga chixexü namaä üxü

⁵ Rü yema yatü ga choxü ngechaüxëëxü, rü tama choxüüxücatama nixi ga nangechaüxëëxü, natürü pexü rü ta nangechaüxëe. Natürü tama chanangupetüxëëchaxü na pexna chacaxü i ngemachiga..

⁶ Rü yema poxcu ga nüxna pexäxü ga yema duüxü ga yexguma pengutaquéxegügu, rü chauxcèx rü

marü name na ngēxīcatama na yiixü. ⁷ Rü ngēmacèx i ñuxma rü chanaxwèxe i nüxü nüxü pengechaü i norü chixexü rü nüxü perüngüxéé na tama yexeraxü i chixexüwa nagaäxüçèx i ngēma norü ngechaü. ⁸ Rü ngēmacèx chanaxwèxe i wenaxärü noxrirüü nüxü nüxü pedauxxéé na aixcüma nüxü pengechaüxü. ⁹ Rü yemacèx nixi ga yemachiga marü pexcèx chanaxümatüxü, yerü pexü chaxüxchaü, rü nüxü chacuáxchaü ngoxi marü aixcüma chauga pexinüe. ¹⁰ Rü ñuxma pemaä nüxü chixu rü yíxema pema tükü nüxü pengechaüxé i tümaärü chixexü, rü choma rü táta tükü nüxü changechaü. Rü ngēxguma chi tacü rü chixexüxü tükü changechaügu, rü pegagu nixi i Cristupéxewa tükü nüxü changechaüxü i ngēma. ¹¹ Rü ngēmaäcü chanaxü na tama nayoxniëxüçèx i Chataná na chixexügu tükü nayixëëxüçèx. Erü yixema rü meäma nüxü tacuèx i nacüma i Chataná na ñuxäcü chixexügu tükü nayixëëchaüxü.

Tróaarü ïänewa rü nanaxixächiäe ga Pauru

¹² Rü yexguma Tróaarü ïänewa changuxgu na nüxü chixuxüçèx ga Cristuarü ore, rü poraäcü choxü natauxcha na yéma törü Coriaxü chapuracüxü. ¹³ Natürü tama aixcüma chataäe ga yéma, yerü tama yexma nüxü chayangau ga taeneë ga Titu. Rü yemacèx nüxü charümoxë ga yémacüäx ga duüxügü, rü ichaxüächi, rü Machedóniäänewa chaxü.

Cristu rü Paurumaä napora

¹⁴ Rü Tupanana moxë taxägü erü norü duüxügüxü toxü nixigüxéé. Rü ñuxma na Cristuarü duüxügü tixigüxü, rü nüma ya Tupana

rü guxűguma tomaä nanaxüpẽxe. Rü nüma nixi i toxü namuxü na duňxügütü nüxü tacuèxẽxüçex i norü ore. Rü ngëma norü ore rü guxűwama nangu rü guxűguma nipiema ñoma wüxi i pumara i yixichixürüü. ¹⁵ Rü ñuxma i toma i Cristugagu Tupanapẽxewa na timexü, rü guxűwama tanguchigagü natanüwa i ngema yaxõgütü rü ngema tama yaxõgütü.. ¹⁶ Rü ngëma duňxügütü i tama yaxõgütü rü nüxü nawèxtümütü i tochiga, erü ngema ore i nüxü tixuxü rü norü poxcuchigaxü namaä nixu. Natürü ngëma yaxõgütü rü namaä nataxẽgü i tochiga erü ngema ore i nüxü tixuxü rü ore i namaxẽxẽxü nixi. Rü ngëmacex ¿texéâxü natauxcha i ñaä puracü na nüxü tixuxü i ngëma ore? ¹⁷ Rü yíxema toxrüü ixígüxexicatama tixi ya tükü natauxchaxe. Rü toma rü tama Tupanaärü oregu diéru ngíxü tayaxu ngëma togü naxögütü rüü. Natürü Tupanapẽxewa rü aixcüma meä nüxü tixu i ngëma norü ore, erü nüma toxü nimugü rü Cristuarü tixígü.

3

Tupanaärü uneta i ngexwacaxüchiga

¹ Rü ñuxma na pemaä nüxü tixuxü na aixcüma Tupana yiixü ga toxü mucü, rü bexmana tá nagu perüxñüü na wenaxärü togüétüwa tidexagütü. ¿Exna penaxwèxe na wüxi i carta i cuèxrüü pexü tawéxü na nawa nüxü pecuáxüçex na aixcüma Tupanaärü orearü uruügü tixígüxü, rü exna penaxwèxe na pexütawa naxcex ítaçaxü i cartagü na ngëmawa duňxügütü toxü cuáxüçex naxrüxü i ngema togü? ² Rü pemaä nüxü tixu rü tama

tanaxwèxe i ḫacü rü carta na du᷑xügü toxü cuáxücëx, erü pematama nixí i ngëma cartarüü pixígüxü, rü pewa nixí i nangóxü na aixcüma Tupana yiixü ga toxü mucü. Rü meäma toöewa nüxü tacuèx i ngëma. Rü yema na naxüchicüüxü ga perü maxü, rü ngëmawa guxüma i du᷑xügü nüxü nadau na aixcüma wüxi ga mexü ga puracü taxüxü ga petanüwa. ³ Rü ñuxma rü meäma nangox na pema rü ñoma wüxi i carta i Cristutama ümatüxürrüü na pixígüxü. Rü torü puracügagu nixí i ngëma. Natürü tama wüxi i carta i ḫacü rü ümatüxümaä ümatüxü pixígü, natürü pema nixí i carta i Tupana ya Maxüçüäe i Üünexü ümatüxü. Rü ngëma carta rü tama popera rü ēxna nutawa iwücuchixü nixí, natürü perü maxüwa nixí i nangóxü i ngëma. ⁴ Rü ngëmacëx tama tamuüe na ngëmaäcü togücëxtama tidexagüxü, erü tayaxögü na Cristugagu Tupana toxü dauxü na timexü. ⁵ Rü tama toxrütama cuèxmaä nixí i tanaxüxü i ḫacü rü mexü. Natürü guxüma i ngëma taxüxü rü Tupanaärü ngüxéëmaä nixí i tanaxüxü. ⁶ Rü Tupana rü toxü narüngüxéë na du᷑xügümaä nüxü tixuxü i ngëma ngexwacaxüxü i norü uneta na ñuxäcü Cristugagu tá tüxna naxääxü i maxü i taguma gúxü. Rü ngëma maxü rü tama yema mugü ga Moïché ümatüxügagu tanayaxu, natürü tanayaxu erü Tupanaäe i Üünexü tüxna nanaxä. Rü yema mugü ga Moïché ümatüxü rü yuwa tüxü nagagü, natürü Tupanaäe i Üünexü rü tüxna nanaxä i maxü i taguma gúxü. ⁷ Rü yema mugü ga Moïchéná naxääxü ga Tupana, rü nutagu nixí ga naxümatüxü. Rü yexguma

Moïché nayaxgu ga yema mugü, rü poraäcü niyaurachiwecüxü. Rü yemacèx ga duňxügü rü taxucüruwama Moïchéchiwegu narüdaunü. Natürü yema norü yaurachiwecüü rü nioxochigü. Natürü ga yema mugü ga Moïché tüxna ãxü i yuwa tüxü gagüxü, rü taxü ga yauracüüxümaä ínangu. Rü yemaäcü namexëchi ga yexguma ínanguxgu. ⁸ Natürü yexeraäcü namexëchi nixi i ngëma uneta i ngexwacaxüxü i Tupanaäe i Üünexü taxcèx ngoxëëxü. ⁹ Rü yemaäcü woo namexëchi ga yema mugü ga yuwa tüxü gagüxü, natürü yexeraäcü namexëchi i ngëma uneta i ngexwacaxüxü i Tupanapëxewa tüxü mexëëxü. ¹⁰ Rü yema mugü ga noxri mexëchixü, rü ñuxma rü taxuwama name, ega namaä nügü nangugügu i ngëma Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü i yexeraäcü mexëchixü. ¹¹ Rü yemaäcü woo namexëchi ga yema mugü ga paxaächi ixixü, natürü yexeraäcü namexëchi i ngëma uneta i ngexwacaxüxü i guxügutáma ixixü. ¹² Rü toma aixcüma nüxü tacuèx na guxügutáma yiixü i ngëma Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü i mexëchixü, rü ngëmacèx tama cüäcüma duňxügümää nüxü tixu. ¹³ Rü ngëmacèx tama duňxügüchaxwa iticüxgü yema Moïché üxürrüü. Yerü ga Moïché rü nügü nidüxchiwe na tama nüxü nadaugüxüçèx ga yema Yudíugü ga ñuxäcü na yaxochigüxü ga norü yaurachiwecüü. ¹⁴ Natürü ga yema duňxügü ga Moïchéxü íixümüçügxü rü ñoma yadüxgüchiwexürrüü nixigü yerü tama nüxü nacuëxgüéga ga ɬacüchiga na yiixü ga yema mugü. Rü ñuxma rü ta i ngëma Yudíugü rü tama nüxü nacuëxgüéga i

ngēxguma nawa nangúegu i ngēma mugü. Erü nangēxma i ṭacü i ñoma yadüxgüchiwexürüü nüxü naguxchaxeēxü na tama nüxü nacuèxgüküçèx. Rü ñuxma rü ta tama nüxna ínanguéga i ngēma nacüma erü Cristuxicatama nixí ya yima nüxna ínanguxeēcü. ¹⁵ Rü ñuxma rü ta i ngēma Yudíugü, rü ngēxguma nawa nangúegu i ngēma ore ga Moïché tüxna ãxü, rü nangēxma i ṭacü i ñoma yadüxgüchiwexürüü nüxü naguxchaxeēxü na tama nüxü nacuèxgüégaxüküçèx na ṭacüchiga yüixü i ngēma ore. ¹⁶ Natürü ngēxguma wüxi i duüxü nüxü rüroxgu i nacüma i chixexü, rü törü Coriaxü yaxdöögu, rü ngēxguma nixí i nüxna ínanguxü i ngēma nüxü naguxchaxeēxü. ¹⁷ Erü nüma ya törü Cori rü Naäe i Üünexü rü wüxitama nixí rü ngextá ínangēxmaxüwa i törü Coriäe i Üünexü, rü tüxü nanatauxchaxeē na Tupanana ingaicamagüxü. ¹⁸ Rü ngēmacèx guxâma i yixema na Cristuaxü yaxdögxü rü ñoma wüxi i woruarüü tawa nangóchipeta na ñuxäcü namexeēchixü ya törü Cori erü nataxuma i ṭacü i tüxü idüxüxü naxchaxwa. Rü nüma ya törü Cori i Naäe i Üünexü ixicü, rü guxüguma yexeraäcü tüxü nimexeēchigü na naxrüü aixcüma imexüküçèx.

4

¹ Rü ngēmacèx taguma nüxü tarüchau i ñaä puracü, erü Tupana ya nüxü tangechaütmüüçü nixí ga toxü mucü na tanaxüxüküçèx i ñaä puracü na duüxügümaä nüxü tixuxüküçèx i norü ore. ² Rü yemacèx nüxü tarüxoe ga guxüma ga ṭacü ga chixexü i ãne tüxna ãxü i cüäcü üxü. Rü

tama tanawomüxẽëäcüma nixĩ i namaã nüxü tixuxü i ore rü tama tanaxüchicüü i ngẽma ore. Natürü ngẽma ore i aixcüma ixixüxícatama nixĩ i nüxü tixuxü. Rü ngẽmaäcü Tupanapẽxewa tamaxẽ rü duňxügüpẽxewa togü itawẽx na nüxü nacuègxüçèx na ñuxäcü tixigüxü i tomax. ³ Rü ngẽxguma chi texécèx naguxchagu i ngẽma ore i mexü i nüxü tixuxü, rü ngẽma duňxügü i iyaruťauxexüçèxicatama nixĩ i naguxchaxü. ⁴ Erü nümagü rü tama nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i ñoma i naăneärü ãëxgacü i Chataná rü nüxü nanaguxchaxẽe na tama nüxü nacuègxüçèx na ñuxäcü namexẽchixü i norü ore ya Cristu ya Üünecü. Rü Cristuwa nixĩ i nangóxü na ñuxäcü na yiňxü ya Tupana. ⁵ Rü ngẽxguma duňxügumaã nüxü tixugü i ngẽma ore, rü tama tochigaxütama tixugü. Natürü nüxü tixu na Ngechuchu ya Cristu rü törü Cori yiňxü, rü nüma tüxü na nangechaňxügagu perü ngûxẽeruňgü na tixigüxü. ⁶ Erü nümatama ya Tupana ga noxri naăne naxüxgux rü eänexüwa nangoxẽëcü ga ngóonexü, rü nümatama nixĩ i ñuxma i tüxü yangoxnaâëxẽëgüxü na ngẽmawa nüxü icuáxüçèx na ñuxäcü namexẽchixü i nümax. Rü ngẽma norü mexü rü Ngechuchu ya Cristuchi-wewa nixĩ i nüxü idauxü.

Tayaxõgüama ega woo ngúxü ingegügu

⁷ Rü ngẽma nüxü na icuáxü na ñuxäcü namexẽchixü ya Tupana, rü ngẽma cuèx rü wüxi i mexẽchixü nixĩ. Natürü ngẽma cuèx i mexẽchixü rü taxüne i mařraxüñaxcèxwa nangẽxma, na nangóxüçèx na Tupanawa ne naxüxü i guxüma i pora rü tama i tawatama. ⁸ Rü guxüwama

toxü nangëxma i guxchaxügü, natürü taguma nüxü tarüchau i ñaã puracü. Rü woo poraäcü taxoegaäegügu, natürü taguma ítanangëx. ⁹ Rü woo togü towe ingëxütanügu, natürü ya Tupana rü taguma toxü ínawogü. Rü woo duüxügü toxü napíexëegü, natürü tama ngëxma tayacuèxëe i ñaã puracü. ¹⁰ Rü guxüwama i ngextá ítaxixüwa rü äüçümaxüwa tangëxmagü, yexgumarüü ga Ngechuchu na äüçümaxüwa nayexmaxürüü. Natürü ngëmaäcü toxü naxüpetü na duüxügü nüxü daugüxüçèx na ñuxäcü towa namaxüxü ya Ngechuchu. ¹¹ Rü ñuxma na tamaxëxü, rü guxü i ngunexügu rü Ngechuchugagu äüçümaxüwa tangëxmagü. Natürü ngëmaäcü toxü naxüpetü na Ngechuchu inawéxüçèx i norü pora nawa i ñaã toxone i yuxwèxexü. ¹² Rü ngëmaäcü Tupanaärü orecèx äüçümaxüwa tangëxmagü, natürü ngëmaäcü toxü naxüpetü na pema rü pexü nangëxmaxüçèx i maxü i taguma gúxü. ¹³ Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:
 “Nüxü chayaxö rü yemacèx Tupanachiga chidexa”,
 ñanagürü. Rü ngëxgumarüütama tixigü i toma na tayaxögüxü rü Tupanachiga tidexagüxü. ¹⁴ Erü nüxü tacuèxgu rü Tupana ga yuwa ínadaxëecü ga Ngechuchu ya törü Cori, rü yimatama Tupana tá nixí ya toxü írüdagüxëecü, erü Ngechuchuarü duüxügü tixigü. Rü ngëmaäcü wüxigu pemaä nügxüttawa tá toxü nagagü. ¹⁵ Rü guxüma ga yema toxü ngupetüxü rü perü mexüçèx nixí na yexeraäcü yamuëtanüxüçèx i ngëma duüxügü i Tupana nüxü rüngüxëegüxü. Rü ngëmaäcü tá düxwa namuxüchi i ngëma duüxügü i moxë Tupanana

ãgütüň rü nüxü icuèxüÜgütüň. ¹⁶ Rü ngẽmacèx taguma nüxü tarüxoe na nüxü tixuxü i ngẽma ore. Rü woo yayachigügu rü yaturachigügu i toxone, natürü toöñwa rü guxü i ngunexügu rü yexeraäcü tiporaetanü. ¹⁷ Erü ngẽma ngúxü i toxü üpetüxü i ñaä torü maxüwa, rü ngẽma rü wüxi i paxaächimare nixi rü paxa tá nangupetü. Natürü ngẽmaäcü tá tanayaxu i wüxi i maxü i mexëchixü i tagutáma gúxü i ñoma i naänecüäx i maxüärü yexeraxüchi ixixü. ¹⁸ Rü tama ngẽma ñuxma nüxü idauxügu nixi itarüxñüexü, natürü nagu tarüxñüe i ngẽma ñuxma tama nüxü idauxü. Erü ngẽma ñuxma nüxü idauxü rü tama natai, natürü ngẽma ñuxma tama nüxü idauxü, rü guxügutáma nangẽxmaächa.

5

¹ Rü nüxü tacuèxgü ega ngẽxguma iyanaxoxgu i ñaä toxone i paxaächi ñuxma toxü ngẽxmaxü, rü daxüguxü i naännewa tá tanayaxu i wüxi i toxone i tagutáma iyaruoxü i Tupanatama toxçèx mexëexü rü tama i duüxügü. ² Rü ngẽmacèx i ñuxma i ñaä toxonewa tamaxëyane, rü tama aixcüma tataäegü. Erü tanaxwèxe na paxa toxü nangẽxmaxü i ngẽma toxone i daxüguxü i naännewa ngẽxmaxü. ³ Rü ngẽma toxone i daxüguxü i naännewa tá toxü ngẽxmaxü rü ñoma wüxi i naxchirüü tá toxü nidüxü, na ngẽmaäcü naxäxüñnexüçèx i toöe. ⁴ Rü ñaä toxone i ñuxma toxü ngẽxmaxüwa tamaxëyane, rü tanaxixächiäegü rü tama aixcüma tataäegü. Rü tama aixcüma ítanatáxchaü i toxone i ñoma i naännewa toxü ngẽxmaxü, natürü

tanaxwèxegü na tanayaxuxü i toxone i ngexwacaxüxü na ngëmaäcü ngëma maxü i ngexwacaxüxü iyanaxoxeëxüçèx i toxone i ñuxma toxü ngëxmaxü. ⁵ Rü Tupana nixi ya toxü imexëecü naxcèx i ngëma ngexwacaxüxü i maxü rü ngëma ngexwacaxüxü i toxone. Rü toxna nanamu ga Naäe i Üünexü na ngëmawa nüxü tacuáxüçèx na aixcüma tá tanayaxuxü i ngëma. ⁶ Rü ngëmacèx taxucèxma taxoegaäegü. Erü nüxü tacuëx rü ñuxma ñaä toxonewa tamaxëyane, rü taxucürüwama törü Corixüätawa tangëxmagü i daxüguxü i naänewa. ⁷ Rü woo tama nüxü tadaugüga ya yima törü Cori i ñuxmax, natürü tayaxöögü na wüxi i ngunexü rü tá nüxü tadaugüxü. Rü ngëma nixi i toxü poraxeëxü i ñaä torü maxüwa. ⁸ Rü ngëmacèx taxucèxma taxoegaäegü ega tayuegu. Erü toxçèx rü narümemaë nixi na nüxna ítachoxüxü i ñaä toxone, na törü Corixüätawa tayangëxmagüxüçèx. ⁹ Rü ngëmacèx, woo ñoma i toxonewa tangëxmagügu rü ëxna tama nawa tangëxmagügu, rü tanaxwèxe na guxüguma törü Coriarü ngúchaü na taxüxü. Rü ngëmacèx naxcèx tadaugü na tanaxüxü i ngëma nanaxwèxexü i nümax. ¹⁰ Erü guxätama i yixema rü Cristupëxewa tá tangugü na wüxichigü nayaxuxüçèx i ngëma tüxna üxü. Rü nüma tá wüxichigüxü nanguguarü maxüäx. Rü ngëxgumarüü na ñuxäcü meä imaxëxü rü ëxna chixri imaxëxü ga yexguma ñoma ga taxünewa iyexmagügu, rü ngëmaäcü tá tüxna nanaxä ya wüxichigü.

Cristu rü taxcèx Tupanaxü narüngüxmüxëë

¹¹ Rü ngëmacèx Tupanaärü orearü uwa tapuracüe rü tayaxucuxëegü i duüßxügü na

yaxõgüäxüçèx. Erü toma rü aixcüma torü Corixü tamuňe. Rü Tupana toxü nacuèx na ñuxäcü yiñxü i törü maxü, rü chierüna pema rü chi ta toxü pecuègxux. ¹² Rü tama tanaxwèxe i wenaxärü togüétüwa tidexagü, natürü pexü tarüngüxëëchaü na pexü nangëxmaxüçèx na tacüçèx tomaä petaäegüxü na nüxü pecuáxüçèx na ñuxäcü penangäxüxü i ngëma duňxügü i pepëxewa nügü írümegünetaxü natürü norü maxüwa rü tamaixaixcümagüxü. ¹³ Rü woo duňxügü toxü daugügu na Tupanagu taxäüäegüxü, rü nüetama nixi i ngëma erü nümatama ya Tupana rü meäma toxü nacuèx. Natürü i pema rü meäma toxü pecuèx na meäma toöexü tacuääcüma pemaä nüxü tixuxü ga norü ore. ¹⁴ Rü Cristu ya poraäcü toxü ngechaücü nixi ya ñuxma tomaä icuácü, erü tayaxö na nüma rü guxääärü pecaducèx nayuxü na yexma yanaxoxüçèx ga guxääärü chixexügü. ¹⁵ Rü yemaäcü guxüma ga duňxügütçèx nayu ga Cristu, na ngëma duňxügü i ñuxma maxëxü, rü tama nümatama nagu naxïnüëxügu namaxëxüçèx, natürü naxcèx na namaxëxüçèx ya yima naxcèx yucü rü wena írüdacü. ¹⁶ Rü ngëmacèx i toma rü tama ñoma i naänecüäx i duňxügü nagu rüxïnüëxürüü texéxü tangugüarü maxüäx. Rü woo ga üpa rü ñoma ga naänecüäx ga duňxügü nagu rüxïnüëxürüü Cristuxü tangugü, natürü i ñuxma rü tama ngëmaäcü namaä nagu tarüxïnüë. ¹⁷ Rü ngëxuma texé Cristuaxü yaxõxgu, rü ngexwacaxüxü i duňxü tixi. Rü nuxcümaüxü ga tümacüma rü marü tüxna inayarüxo, rü ngexwacaxüxü i maxü tüxü nangëxma. ¹⁸ Rü

guxüma i ngëma rü Tupana nixi ya naxüçü. Rü nüma nixi ga Cristugagu tamaä inangüxmüxü. Rü ñuxma rü toxü namu na duüxügümaä nüxü tixuxü na namaä inangüxmüexüçèx. ¹⁹ Yerü Tupana rü Cristugagu duüxügümaä nügü narüngüxmüxü. Rü tama duüxügüarü pecadugu naxinüäcüma nanaxü ga yema. Rü ñuxma rü toxü namu na ngëmachigaxü duüxügümaä tixuxü. ²⁰ Rü ngëmaäcü Cristuarü orearü ngeruügü tixigü, rü towa nixi i Tupana pexü cèèxüxü na namaä iperüngüxmüexüçèx. Rü ngëmacèx Cristuégagu pexü tacèèxügü na Tupanamaä iperüngüxmüexüçèx. ²¹ Cristu rü taguma pecadu naxü. Natürü tagagu nixi ga Tupana ga ñoma pecaduäxürrüüäcüma namaä naxüäxü na yemaäcü nagagu tüxü ínanguxüxüexüçèx nawa i törü chixexü na aixcüma napëxewa imexüçèx.

6

¹ Rü ñuxma na Tupanaärü ngüxëëruü tixigüxü, rü pexü tacèèxü na tama nüxü pexoexüçèx ga yema pemaä na namecümaxü ga yexguma nayuxgu ga Nane. ² Erü Tupana rü norü ore i ümatüxüwa, rü ñanagürü:

“Rü yema ngunexü ga nagu namexügu na choxü peyaxuxü, rü yexguma nixi ga pexü chaxinüxü. Rü yexguma pexna chanaxuäxügu ga maxü i taguma gúxü, rü yexguma nixi ga pexü charüngüxüexü”, ñanagürü. Rü ñuxma nixi i ngëma ngunexü i nagu namexü na Tupanaxü peyaxuxü, rü ñuxma nixi i ngëma ngunexü i pexna naxuaxüäxü i maxü i taguma gúxü. ³ Rü toma rü guxüguma

naxcèx tadau na guxäpëxewa meä tamaxëxü na taxucèxma texé chixri torü puracüchiga idex-axüçèx. ⁴⁻⁵ Rü guxüwama duüxügüxü nüxü tadauxëečhaň na aixcüma Tupanaärü duüxügü tixigüxü. Rü ngëmacèx yaxna namaä taxinüe i ngëgxuma woo ngúxü toxü ngupetügu, rü ēxna tacü toxü tauxgu, rü ēxna tacü rü guxchaxü toxü ngëxmagu, rü ēxna toxü yaçuaixgügu, rü ēxna toxü napoxcuegu, rü ēxna naxixächiäetanügu rü tomaä nanuëgu. Rü poraäcüxüchima tapuracüe, rü ñuxguacü rü tama tapee, rü ñuxguacü rü taiya toxü nangux. Natürü yaxna namaä taxinüe i guxüma i ngëma. ⁶ Rü ngexgumarüxü ta duüxügüxü nüxü tadauxëe na aixcüma namexü i torü maxü, erü aixcüma Tupanapëxewa meä tamaxë, rü meä Tupanaxü tacuëx, rü yaxna duüxügümaä taxinüe, rü namaä tamecüma. Rü nüxü nüxü tadauxëe na towa nangëxmaxü i Tupanaäe i Üünexü rü aixcüma guxü i duüxügüxü tangechaňxü. ⁷ Rü duüxügüxü nüxü tadauxëe na aixcüma namexü i torü maxü, erü namaä nüxü tixu i ngëma ore i aixcüma ixixü, rü itanawëx i Tupanaärü pora i towa ngëxmaxü. Rü ngëma toxne ixixü rü ngëma nixi i torü maxü i aixcüma mexü i Tupanapëxewa. Rü ngëmamaä nixi i togü ítapoxüxü i torü uwanügüpëxewa. ⁸ Rü ñuxguacü i duüxügü rü toxü nicuëxüügü, rü ñuxguacü rü tacü tomaä nixugüe. Rü ñuxguacü rü meä tochiga nidexagü, rü ñuxguacü rü chixri tochiga nidexagü. Rü woo aixcümachirëx yixigu i ngëma ore i nüxü tixuxü, natürü doratëèx toxü nawogüe. ⁹ Rü woo meä toxü nacuëxgüchirëxgu, natürü ñoma tomaä toxü nacuáxürüü tomaä nixigü i duüxügü. Rü

ñuxguacü rü wixgutaèx tayue, natürü naetüwa tamaxëäma. Rü toxü napoxcue, natürü tama toxü nadoixichi. ¹⁰ Rü woo tangechaügügu, natürü guxüguma tataäegüama. Rü woo ñoma i naännewa tama tamuärü ngëmaxüäxgügu, natürü muxüma i duüßxüna tanaxä i taxü i mexü erü togagu nanayaxu i maxü i taguma gúxü. Rü woo taxuüma toxü ngëxmëxgu i ñoma i naännewa, natürü daxüguxü i naännewa rü toxü nangëxma i guxüma. ¹¹ Pa Chaueneëgü i Corítiucüäx, dücax aixcüma pemaä nüxü tixu rü guxü i torü maxünemaä pexü tangechaügüxüchi. ¹² Rü toma rü tama pexü taxoe, natürü pema waxi nixü i tama petoxwèxexü. ¹³ Rü dücax, Pa Chaueneëgxü, rü ñoma wüxi i papá naxäcügxü cèèxüxürrüü pexü chacèèxü na choxü pengechaügüxüçèx ngëma choma pexü changechaüxürrüü.

Tupana ya maxüçüpata tixígü

¹⁴ ¡Rü tãütáma namaä pexämüçü i ngëma duüßxügü i tama yaxögxü! Erü ngëxguma chi ngëmaäcü penaxüxgu rü tãütáma guxä wüxigu perüxñüe. ¿Rü ñuxäcü nawüxiguxü i ngëma mexü namaä i ngëma chixexü? ¿Rü ñuxäcü nawüxigü i ngóonexü namaä i eännexü? ¹⁵ ¿Rü ñuxäcü nawüxiguxü ya Cristu namaä i Chataná? ¿Rü ñuxäcü nawüxiguxü i wüxi i duüßxü i yaxögxü namaä i wüxi i duüßxü i tama yaxögxü? ¹⁶ ¿Rü ñuxäcü Tupanapatawa nangëxmaxü i tupapanetachicünèxägü? Erü yixema rü Tupana ya maxüçüpata tixígü, rü tawa namaxü i nümax. Rü Tupana rü pechiga nidexa ga yexguma ñaxgu:

“Rü ngëma duňxügüwa tá chamaxü, rü natanügu tá chayarüxüňxü. Rü norü Tupana tá chixí, rü nümagü rü tá chorü duňxügü nixígü”, ñaxgu. ¹⁷ Rü yemacèx ñanagürü ta ga törü Cori: “¡Rü ípechoxü i natanüwa i ngëma duňxügü i tama chorü duňxügü ixígüxü! ¡Rü tâxü i nüxü pingögüxü i ngëma chopéxewa chixexü! Rü choma rü tá pexü chayaxu. ¹⁸ Rü choma rü Penatü tá chixí, rü pemagü rü tá chaunegü rü chauxacügü pixígü”, ñanagürü ya törü Cori ya Tupana ya guxüärü yexera poraxüchicü.

7

¹ Rü dücax, Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügütex, rü ngëma Tupanaärü unetagü i pemaä nüxü chixuxü, rü taxcèx nixígü. Rü ngëmacèx tanaxwèxe na yigüna idaugüxü na tama taxünemaä rü ēxna taăemaä naxüxüçèx i ngëma Tupanapéxewa tama mexü. Rü tanaxwèxe i aixcüma Tupanaxü imuüëäcüma nüxna yigü taxágü rü naxcèxicatama tamaxë.

Pauru rü ngema Corítiucüäxgümaä nataăxë

² Rü tanaxwèxe i toxü pengechaügü. Rü dücax ga toma rü taxúxemaäma chixexü taxügü. Rü taxúxexüma chixexügu tanguxëë. Rü taxúxexüma tawomüxëëgü. ³ Rü tama pexü chixuxüçèx nixí i pemaä nüxü chixuxü i ngëma. Yerü marü pemaä nüxü chixu na ñuxäcü guxü ga chorü maxümaä pexü changechaüxü. Rü ngema pexü na changechaüxügagu rü íchamemare na petanüwa chamaxüxü rü ēxna wüxigu pemaä chayuxü.

⁴ Rü ñuxma rü taxucèxma pexü chaxâneäcüma pemaä chidexa erü poraäcü pemaä chataäe. Rü woo ngúxü na tingegüxü, natürü aixcüma choxü penangúchaüßeē rü choxü petaäexëe. ⁵ Rü yexguma Machedóniäãnewa tangugügucürüwa rü taguma itarüngügü. Yerü guxüwama ga ngexta ítaxíxüwa rü nüxü itayangau ga guxchaxügü. Rü duüßügü rü toxü nanaguxchaxëe na tanaxüxü i Tupanaarü puracü rü yemacèx poraäcü taxoegaäxëgü.. ⁶ Natürü ya Tupana ya tüxü taäexëecü ya yíxema ngechaügüxe, rü toxü rü ta nataäexëe ga yexguma toxüttawa nanguxgu ga taeneë ga Titu. ⁷ Rü tama yema toxüttawa na nanguxüçèxicatama tataäegü, natürü tataäegü ta yerü ga pema rü poraäcü nüxü penangúchaüßeē rü penataäexëe ga guma taeneë ga Titu. Rü nüma ga Titu rü tomaä nüxü nixu na ñuxäcü poraäcü penaxwèxexü na toxü pedauxü. Rü tomaä nüxü nixu na ñuxäcü naxcèx pengechaügüxü ga yema chomaä pexüxü, rü na ñuxäcü chauxcèx pexoegaäegüxü. Rü guxüma ga yema oremaä rü yexeraäcü chataäe. ⁸ Choma nüxü chacuëx rü yema popera ga pexcèx chaxümatüxü rü pexü nangechaügüxëe, natürü ñuxma rü marü tama naxcèx changechaü na chanaxümatüxü ga yema popera. Rü noxri rü yemääcü naxcèx changechaü ga yexguma nüxü chacuëxgu ga na pexü nangechaügüxëe xü ga yema popera ga yexguma penayauxgu. ⁹ Natürü i ñuxma rü chataäe na pexcèx chanaxümatüxü ga yema popera. Rü tama yema na pengechaügüxüçèx chataäe, natürü chataäe yerü yema perü ngechaügagu Tupanana pecuëxächie rü penaxüchicüü ga perü maxü. Rü

pema rü aixcüma Tupanana pecuèxächieäcüma namaä peporae ga yema ngechaň, rü yemaäcü taxuňma ga chixexň pemaä taxü ga yexguma pexcëx tanaxümatüga yema popera. ¹⁰ Rü ngëma ngechaň i Tupana naxwèxexňäcüma namaä iporaexň, rü name nixi, erü ngëma ngechaňgagu naxüchicüü i törü maxň rü ngëmagagu tanayaxu i maxň i taguma gúxň. Rü ngëmacëx taxucëxma naxcëx pixăňxächie i ngëma ngechaň. Natürü ngëma ngechaň i ñoma i naänecüňäx i duňxügü nüxň ngëxmaxň rü taxuwama name erü yuwa nanaga. ¹¹ Rü yexguma yema poperamaä pexň changechaňxëegu, rü Tupana naxwèxexňäcüma nixi ga namaä peporaexň ga yema ngechaň. ¡Rü dücax i ñuxma i tacü Tupana pemaä üxň i ngëma perü ngechaňgagu! Yerü yema perü ngechaňgagu rü aixcüma nagu perüxñüe ga yema chixexň ga petanüwa üpetüxň, rü meäma chomaä nüxň pixu ga yema. Rü yema perü ngechaňgagu rü peäewa nangux ga yema chixexň, rü poraäcü Tupanaxň pemuuň. Rü yemacëx penaxwèxe na yéma chaxüxň na pexň chayarüngüxëexüçëx yerü penamexëegüchaň ga yema chixexň. Rü yema perü ngechaňgagu rü aixcüma penaxucuxë ga yema duňxň ga chixexň üxň. Rü guxň ga yemawa rü ipenawëx na tama pegagu yiňxň ga yema chixexň ga ngupetüxň. ¹² Rü yemacëx, yexguma pexcëx chanaxümatüga yema popera, rü tama yema duňxň ga chixexň üxňgu charüxñüäcüma chanaxümatü, rü tama yema duňxň ga namaä chixexň naxüxňgu charüxñüäcüma chanaxümatü. Natürü chanaxümatüga yema popera na yemawa Tupanapëxewa nüxna pecuèxächiexüçëx na

ñuxäcü aixcüma toxü pengechaügütü. ¹³ Rü yema na toxü pengechaügütü, rü wüxi ga taäe nixi ga toxçex. Natürü yema taäeäärü yexera nixi ga yema taäe ga toxü yexmaxü ga yexguma nüxü tadëugü ga Titu ga ñuxäcü taxü ga taäe petanüwa na nayaxuxü. Rü aixcüma guxâma ga pema nixi ga wenaxärü poraäcü nüxü penangúchaüxëexü. ¹⁴ Rü noxri tauta yéma naxüxgu ga Titu, rü namaä nüxü chixu na mexü i duüxügü na pixigüxü. Rü ñuxma rü taxucèxma chaxâne, erü guxüma ga yema Titumaä nüxü chixuxü ga pechiga rü aixcüma ngëmaäcü nixi, yexgumarüü na aixcüma yiixü ga guxüma ga yema Tupanaäärü ore ga pemaä nüxü tixuxü. ¹⁵ Rü ñuxma i Titu rü yexeraäcü pexü nangechaü i ngëxguma nüxna nacuëxächigu na ñuxäcü meä naga pexinüexü rü ñuxäcü nüxü pengechaüäcüma meä penayaxuxü. ¹⁶ Rü choma rü ta poraäcü pemaä chataäexüchi, erü nüxü chacuëx na aixcüma peyanguxëexü ga guxüma ga yema pemaä nüxü chixuxü.

8

Yema yaxögütü rü woo tama na namuärü dïëruägxüxtü, natürü yema nüxü yexmacü ga dïërumaä meä togüxtü narüngüxëegü

¹ Rü ñuxmax, Pa Chaueneëgüt, rü pemaä nüxü tixuxchaü na ñuxäcü Tupana namaä meçümaxü i ngëma yaxögütü i Machedóniäaneärü ïänegüwa ngëxmagütü. ² Rü woo taxü ga guxchaxügü nüxü na üpetügütü, natürü nataäegüama. Rü woo tama na namuärü dïëruägxüxtü, natürü yema nüxü yexmacü ga dïërumaä meä togüxtü narüngüxëegü. ³ Rü

choma nüxü chadau rü pemaä nüxü chixu rü nümagü rü taäeäcüma ngíxü inaxägü ga guxcüma ga díéru ga nüxü tauxchacü na ngíxü inaxägüxü. Rü ngíetü yemaärü yexera taäeäcüma ngíxü inaxägü. ⁴ Rü poraäcü toxü nacèèxügü na tama nüxna tanachuxuxüçèx na yemaäcü yema togü ga taeneëgxü nangüxüegüxüçèx. ⁵ Rü yema nagu tarüxñüexüärü yexera ngíxü inaxägü ga yema yaxögxü ga Machedóniäänecüäx. Yerü Tupananaxira nügü naxägü rü yemawena toxna nügü naxuaxügü na toga naxñüexüçèx, yema Tupana naxwèxexürü. ⁶ Rü yemacèx Tituxü tacèèxü na wena petanüwa naxüxüçèx na ngíxü pinguxüexüçèx ga yema díéru ga marü pemaä ngíxü inaxügüçü na ngíxü penutaquëxexü naxcèx i ngëma togü i taeneëgxü i nüxü nataxuxü. ⁷ Pema rü guxüwama meä ipexü erü meä peyaxögxü, rü pexü natauxcha na meä nüxü pixuxü i Tupanaärü ore erü meä nüxü pecuèx na tacüchiga yílxü. Rü aixcüma togüxü perüngüxüexüchaü, rü yema pexü tangúexüexüäcüma pegü pengechaügü. Rü ñuxma rü ngëgxumarüü ta penaxwèxe na aixcüma meä ipexíxü nawa i ngëma mexü i nacüma na díéru ngíxü ipexäxü naxcèx i ngëma taeneëgxü i nüxü nataxuxü. ⁸ Tama wüxi i mu nixü i ngëma pemaä nüxü chixuxü. Natürü chanaxwèxemare na nüxü pecuáxü na ñuxäcü taäeäcüma ngíxü inaxägüxü ga togü ga yaxögxü. Rü pemaä nüxü chixu i ngëma na pema rü ta ngíxü ipexägüxüçèx i ngëma díéru i togü i taeneëgxüarü ngüxüexüçèx ixíçü, na ngëmaäcü ipenawéxüçèx na aixcüma nüxü pengechaügüxü. ⁹ Erü pema rü marü nüxü pecuèx na ñuxäcü tamaä namecümaxü ga törü

Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü woo nüxü nayexma ga guxüma, natürü ñoma wüxi ga ngearü yemaxüäxürüü pexcèx nügü nixixëe na ngëmaäcü pexü nangëxmaxüçèx i muxüma i mexügü. ¹⁰ Rü ñuxma rü perü mexüçèx nixi i pemaä nüxü chixuxü i ngëma dïëruarü nutaquëxechiga. Rü taunecü ga ngupetüçögutama nixi ga ipenaxügxüü ga ngixü na penutaquëxexü. Rü yema rü aixcüma perü ngúchaümaä nixi ga penaxüxü. ¹¹ Rü ñuxma rü yema noxri na meä ipenaxügxürüü, rü name nixi i taäëäcüma rü perü ngúchaümaä peyanguxëe rü ngëma dïëru i pexü ngëxmacüwa ngixü ipexä naxcèx i ngëma peeneëgü i nüxü nataxuxü. ¹² Erü ngëxguma aixcüma wüxi ya duüxë tümaärü ngúchaümaä ngëma dïëru i tüxü ngëxmëxcüwa tümaèneëcèx ngixü itaxäxgu, rü Tupana rü taäëäcüma ngixü nayaxu. Erü nüma ya Tupana rü taguma tüxna ngixcèx naca i ngëma tüxü tauxcü. ¹³ Rü ngëmacèx tama chanaxwèxe i ngëma togüxü na perüngüxëëxügagu pexü nataxu i pemax. ¹⁴ Natürü chanaxwèxe i guxäma tüxü nangëxma i tacü i tanaxwèxexü, erü tama name na texéaxü nataxuxü i tacü. Rü ñuxma na pexü nangëxmaxü i perü dïëru, rü name nixi i nüxü perüngüxëëgü i ngëma taeneëgü i nüxü nataxuxü. Rü ngürüächi to i ngunexügu i pema pexü natauxgu, rü nümagü rü tá nüxi nüxü nangëxma na pexü nangüxëëgüxüçèx. Rü ngëmaäcü tá guxäätama tawüxigu. ¹⁵ Rü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Guxema muxüma tüxü yexmaxë rü taxuüma tüxü ínayaxü. Rü guxema noxretama tüxü yexmaxë rü tama tüxü inayataxu”,

ñanagürü.

Titu rü namücügütchiga

16 Natürü Tupanana moxē chaxā, erü nüma rü Tituxű nagu narüxñüxẽē na aixcüma pexű nangǔxẽēxǔcèx, ngēma choma pego charüxñüxürü. **17** Rü nüma ga Titu rü: “Ngǔ” ñanagürü na wena petanüwa chanamuxű. Yerü nüma rü woetama poraäcü pego narüxñü. Rü ngēmacèx i ñuxma rü wena petanüwa naxű, erü nüxű nangúchaň. **18** Rü Titumaä ngēma tanamu i wüxi i taeneẽ i guxüma i yaxōgǔxű nüxű ngechaügǔxű erü nüma rü aixcüma meä nüxű nixu i Tupanaärü ore i tükü maxẽxẽxű. **19** Rü tama ngēmacèxicatama nixi. Erü guxüma i ngēma yaxōgǔxű rü ngēma taeneẽxű naxunetagü na toxű iyaxümüçüxǔcèx rü toxű nangǔxẽēxǔcèx i ngēguma Yerucharéüwa ngíxű tangexgu i ngēma dīeru, na ngēmaäcü nüxű ticuëxüügǔxǔcèx ya törü Cori, rü na guxâma nüxű dauxǔcèx na ñuxâcü taäeäcüma yigü rüngǔxẽēgǔxű. **20** Rü ítayaga i ngēma taeneẽ, erü tama tanaxwèxe i texé toxű tixu i yixcama ngíxcèx i ngēma tacü i dīeru i taeneëgǔcèx ngíxű inutaquëxegücü. **21** Erü tama Tupanapéxewaxicatama tanaxwèxe na meä tanaxüxű, natürü guxü i duüxüügüpëxewa rü ta tanaxwèxe na meä tanaxüxű. **22** Rü Titumaä rü ngēma to i taeneëmaä petanüwa tanamu i wüxi i to i taeneẽ i toxű nüxű dauxẽēxű na aixcüma nüxű nangúchaň na naxüäxű i Tupanaärü puracü. Rü ñuxma rü yexeraäcü petanüwa naxǔxchaň i nümax, erü nüxű nacuëx na ñuxâcü pema rü taäeäcüma togüxű na perüngǔxẽēgǔchaňxű.

²³ Rü ngēxguma texé pexna caxgu na texe yiixü ya Titu, ırü tümamaä nüxü pixu na nüma rü chomüçü ya wüxiwa chomaä pexcèx puracucü na yiixü! Rü ngēma taxre i togü i namüçögü, rü ngēma nixi i yatügü i guxüma i yaxōgütü nüxü unetagütü na Cristuarü puracü naxügütücèx. Rü nümagü rü aixcüma norü maxümaä Cristuxü nicuèxüggü. ²⁴ Rü ngēmacèx chanaxwèxe i ngēma taeneegütü nüxü pedauxëe na aixcüma nüxü pengechaügütü, na guxüma i yaxōgütü nüxü cuèxgütücèx i ngēmachiga. Rü ngēmaäcü guxüma i ngēma yaxōgütü tá nüxü nacuèxgü na aixcüma yiixü i ngēma mexü i ore i pechiga namaä nüxü tixuxü.

9

Yema dîeru ga yema togü ga yaxōgütücèx ngixü inutaquëxecüchiga

¹ Rü taxucèxma tüxcüü pexcèx chanaxümatü ngichiga i ngēma dîeru i ngixü penutaquëxegüçü naxcèx i ngēma taeneegü i yaxōgütü i Yudéaanewa ngēxmagütü. ² Erü marü nüxü chacuèx rü perü ngúchaümaä ipenaxä i ngēma dîeru. Rü guxüguma taäeäcüma ngēma yaxōgütü i Machedóniäännewa ngēxmagütümaä nüxü chixu na ñuxäcü i pema i Acayaanewa ngēxmagüxe rü naï ya taunecügutama marü ípememarexü na ngixü ipexägütü i ngēma dîeru. Rü yema rümumaëxü ga yaxōgütü ga Machedóniäänneçüäx, rü yexguma nüxü naxinüegü na ñuxäcü taäeäcüma togütücèx ngixü na ipexägütü i perü dîeru, rü nümagü rü ta inanaxügü na ngixü inaxägütü. ³ Natürü i ñuxma rü ngēma petanüwa chanamugü i ngēma

taeneēgü na nüxǖ nadaugüxǖcèx, na aixcüma yïixǖ i ngëma nüxǖ chixuxǖ i pechiga. Rü chanaxwèxe na aixcüma ípememarexǖ na ngïxǖ ipexäxǖ i ngëma dïëru, ngëma taeneēgümaä nüxǖ chixuxǖrǖ. ⁴ Erü ngëxguma chi ñuxre i taeneēgü i Machedóniäñecǖäx rü ngürüächi chomaä petanüwa naxïxgu, rü tama chanaxwèxe na pexǖ na iyangauxǖ na tama aixcüma ípememarexǖ na ngïxǖ ipexäxǖ i ngëma dïëru. Rü toxǖ rü chi wüxi i ãnexüächi nixï, erü marüçhirëx namaä nüxǖ tixu na ñuxäcü aixcüma ípememarexǖ na ngïxǖ ipexäxǖ i ngëma dïëru. Rü maneca pexǖ rü chi ta wüxi i ãnexüächi nixï. ⁵ Rü ngëmacèx nixï i chauxcèx namexǖ na naxcèx íchaçaxǖ i ngëma taeneēgü na nüxïra petanüwa naxïxǖcèx rü nümatama pexǖ yanangüxǖegüxǖcèx na ngïxǖ penutaquëxegüxǖcèx i ngëma dïëru ga üpamama ngïxǖ pixucü. Rü ngëmaäcü aixcüma tá íimemare i ngëma dïëru i ngëxguma ngëma changuxgu. Rü togü tá nüxǖ nadaugü na aixcüma perü ngúchaümaä yïixǖ na ngïxǖ ipexägüxǖ rü tama aüäcüma na yïixǖ. ⁶ |Rü nüxna pecuëxächie i ngema dexa i ñaxǖ:

“Rü yíxema noxretama i nanetüchire itoxe, rü noxretama i norü o tayaxu. Natüryü yíxema muxǖ i nanetüchire itoxe, rü muxǖma i norü o tayaxu”,

ñaxü! ⁷ Rü wüxichigü tanaxwèxe na ngïxǖ itaxäxǖ i ngëma ngïgu tarüxñüçü na ñuxre ngïxǖ itaxäxchaüxǖ. Rü tama name i aüäcüma ngïxǖ itaxä rü éxna texé tükǖ muäcüma ngïxǖ itaxä. Erü Tupana rü nüxǖ nangechaü i ngëma duüxǖ i taäeäcüma ngïxǖ ixäxǖ. ⁸ Rü

Tupanaměxěwa nangěxma na poraäcü pexna naxăäxüçèx i guxüma i mexü i pexü taxuxü, na guxüguma pexü nangěxmaxüçèx i ngěma penaxwèxexü rü naetü na pexü íyaxüxüçèx na togüxü namaä perüngüxüeegüxüçèx. ⁹ Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Yima yatü ya mecü rü norü ngúchaümaä meä inanaxä nüxna i ngěma duňxügü i taxuüma nüxü ngěxmaxü. Rü Tupana rü tá guxügu nüxna nacuëxächi na ñuxäcü namecümaxü i nümax”,

ñanagürü. ¹⁰ Tupana nixi ya tüxna naxäcü ya nanetüchire na inatoxüçèx, rü tüxna naxäcü i õna na nangöxüçèx. Rü nüma tá nixi i pexna naxăäxü ya guxüñema ya nanetüchire ya penaxwèxene na ipenatoxüçèx. Rü nüma tá nanaxüxëe rü nanayaxëe ya yima nanetüchire. Rü tá nanamuxëe i norü o, na muxüchixü nawa peyaxuxüçèx na ngěmamaä togüxü perüngüxüeegüxüçèx. ¹¹ Rü ngěmaäcü i pema rü tá pexü nangěxma i guxüma i mexü na tauxchaäcüma nüxü perüngüxüeegüxüçèx i togü. Rü ngěxguma ngěma togü i taeneëgüxtawa ngixü tangegügu i ngěma díëru i naxcèx ngixü ipexäcü, rü nümagü rü tá poraäcü Tupanana moxë naxägü ngixcèx. ¹² Erü ngěxguma nüxna ngixü taxäxgu i ngěma díëru i nüxü ngímaä perüngüxüeegücü i ngěma taeneëgü, rü tama tacü i nüxü taxuxüçèxicatama ta nixi, natürü naetü i nümagü i taeneëgü rü perü ãmaregagu tá poraäcü Tupanana moxë naxägü. ¹³ Rü nümagü i ngěma taeneëgü rü tá Tupanaxü nicuëxüügü, erü ngěma perü ãmaremaä tá nüxü nüxü pedauxëe na aixcüma naga pexinüëxü i

Cristuarü ore i mexü. Rü nümagü rü tá Tupanana moxë naxägü naxcèx i ngëma perü ãmare i perü ngúchaümaä nüxna rü guxüma i yaxögüxüna pexägüxü. ¹⁴ Rü ngëxgumarüü i ngëma taeneegü rü tá poraäcü pexcèx nayumüxegü, erü pexü nangechaügü. Rü tá Tupanana moxë naxägü naxcèx na ñuxäcü nüma ya Tupana poraäcü pexü nangüxëexü na yemaäcü pexü natauxchaxüçèx na nüxü perüngüxëegüxü. ¹⁵ Rü ngëmacèx i ñuxma rü Tupanana moxë taxä, yerü tüxna nanamu ga Nane na törü ãmare yiixüçèx. Rü nataxuma i ore i nagu mexü na nüxü ixuxüçèx na ñuxäcü namaä itaäegüxüchixü i ngëma ãmare.

10

Pauruarü ore rü aixcüma nixü yerü Tupana nixü ga nüxna ägacü

¹ Rü ñuxma rü yema Cristu yaxna tamaä naxinüxürüü rü tamaä namecümaxürüü, rü choma rü ta pemaä yaxna chaxinüäcüma rü pemaä chamecümaäcüma pexü chaceèxü na chauga pexinüexüçèx. Erü nümaxü i duüxügü rü nüxü nixugü na pexü chamuüxü ega pexütawa changëxmagu natürü ngëxguma pexna chayaxügu rü tama pexü chamuü.

² Natürü ngëxguma ngëma petanüwa chaxüxgu, rü chierü natauxguma na tacüçèx namaä chaporagaxü rü na chanaxucuxexü i ngëma duüxügü i petanüwa toxü ixuxü na ñoma tama yaxögüxürüü na tamaxexü. Erü choma rü Íchamemare na namaäxüchi na chidexaxü. ³ Rü aixcüma woo duüxügü tixigü natürü tama ñoma i naanecüäxrüxü togü tadaí i ngexguma

ítanapoxügu i Tupanaarü ore. ⁴⁻⁵ Erü ngëma toxne i namaä ítanapoxüxü i Tupanaärü ore rü tama ñoma i naänecüäx namaä ãxnexü nixi. Erü toma rü toxü nangëxma i Tupanaärü pora na ngëmamaä itayanaxoxëexüçèx i Chatanáärü pora. Rü ngëmaäcü itayanaxoxëe i guxüma i chixexü i ore i Tupanaxü namaä yaxugügxü i duüxügü. Rü ngëmaäcü itayanaxoxëe i guxüma i Tupanaärü uwanügüarü ore i nügü namaä yacuëxügüäcüma duüxügümaä nüxü yaxugügxü na tama Tupanaäxü yaxögüäxüçèx. Rü guxüma i tacü i nagu naxinüexü i ngëma duüxügü i chixexü, rü Cristuna tanaxuaxü na nüma namaä inacuáxüçèx. ⁶ Rü wüxicana marü meä Cristuga pexinüegü, rü toma rü ítamemare na tüxü tapoxcuexü ya guxäma ya texé ya tama naga ñüüexü i Cristuarü ore. ⁷ Pema rü norü düxétüxünewaxicatama nixi i penangugüxü i wüxi i duüxü. Natürü ngëxguma texé tügü cuëxgu na Cristuarü duüxü tiñxü, rü name nixi i nüxü tacuëx na toma rü ta tümarüü Cristuarü duüxügü tixigüxü. ⁸ Rü woo írarüwa chanangupetüxëe na chaugü chicuëxüxü namaä i ngëma na Tupana toxü muxü, natürü taxucëxma naxcëx chaxäne. Erü aixcüma Cori nixi ya toxü mucü na pexü tarüngüxëegüxüçèx na yexeraäcü meä peyaxögüxüçèx. Rü tama tacü rü chixexügu pexü na tayixëexüçèx nixi i toxü namuxü. ⁹ Rü tama chanaxwëxe i nagu perüxinüü na pexü íchabaixgüchaüxü namaä i ngëma poperagü i pexcëx chaxümatüxü. ¹⁰ Erü nümaxü i duüxügü rü nüxü nixugü na chorü poperawaxicatama pexü íchabaixgüxü, natürü chomaxüchi pexütawa

changexmagu rü tama aixcüma nüxü chacuèx na ñuäcü mea chidexaxü na ngemaäcü chauga pexü chaxñüexëexüçèx, ñaxümaä choxü nixugüe. ¹¹ Natürü texe ya ngemaäcü idexáxe rü tanaxwèxe i nagu tarüxñü rü ngëma pexna tayaxüguäcüma torü poperawa pemaä nüxü tixuxürrüü tátama tixigü ingëgxuma petanüwa tangëxmagügu. ¹² Toma rü tama tanaxwèxe i namaä togü tawüxiguxëe rü ëxna nagu togü tangugü i ngëma duüxügü i nügütama icuèxüggüxü. Nümagü rü nügütama nawomüxëegü, erü nügümaä nügü nawüxiguxëe rü nügütama nügü nangugü. ¹³ Natürü toma rü tama togü namaä ticuèxüggü i ngëma yaxögüxü i tama Tupana toxmëxwa ngëxmagüxëexü. Yerü Tupana nixü ga tomaä nüxü ixucü na ngextá nanaxwèxexü na tapuracüexü. Rü nüma nixü ga noxri Corítiuwa ga petanüwa toxü nangugüxëexü na pemaä nüxü tixuxüçèx ga norü ore. ¹⁴ Rü yemaäcü toxira nixü ga noxri petanüwa tangugüxü na pemaä nüxü tixuxüçèx ga yema Cristuarü ore. Rü ngëmacèx i ñuxma na petanüwa taxixü, rü tama tanangupetüxëe ga yema Tupana tomaä nüxü ixuxü, yerü nüma nixü ga toxü namuxü na pexü tarüngüxëegüxüçèx. ¹⁵ Rü ngëmacèx tama togüarü puracümaämare nixü i togü ticuèxüggüxü. Rü tama nüxü tachopetüchaü i ngëma Tupana tomaä nüxü ixuxü na pexü tangúexëexü. Natürü ngema pexü tanaxwaexü nixü na yexeraäcü nüxü pecuáxü i Tupanaarü ore na ngemaäcü yexera peyaxögüxüçèx. ¹⁶ Rü ngëgxuma marü petanüwa tangugüguwena rü tanaxwèxe i ngëma duüxügü i perü yéamaxüra ngëxmagüxü i ngextá taguma

texé nüxü íixuxüwa taxí na ngẽmamaã rü ta nüxü tixuxüçèx i ore i mexü. Erü tama tanaxwèxe i togüarü puracümaã togü ticuèxüügü. ¹⁷ Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Rü ngẽxguma texé tügü icuèxüüchaügu, rü name nixí i törü Corixü ticuèxüü, erü nüma nixí i tüxü nangüxëexü”,

ñanagürü i ngẽma ore. ¹⁸ Erü ngẽma yatü i aixcüma Tupanapẽxewa mexü rü tama nügütama nicuèxüü. Natürü ngẽma yatü i törü Cori nüxü icuèxüüxü nixí i aixcüma Tupanapẽxewa mexü.

11

Pauru rü nüxü nixuchiga ga yema orearü uruülgüneta ga tama Tupana imugüxü

¹ Rü ñuxma i ngẽma tá pemaã nüxü chixuxü, rü bexmana pexcèx rü wüxi i ngẽäemare nixí, natürü chanaxwèxe i choxü iperüxñüemare rü yaxna chomaã pexñüü. ² Erü Tupana pexü inuxüxürüü pexü chinuxü. Erü chaugagu nixí i Cristuaxü peyaxõgüxü, rü marü Cristuna pexü chaxuaxü na noxrüxicatama pixigüxüçèx. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngearü chixexüäe Cristuxü pexü chawëx ñoma wüxi i pacü i taguma yatüxü cuèxcürüü. ³ Natürü chaxoegaäe rü yema äxtape norü doramaã Ebaxü na womüxëexürüü, ngürüächi tá ta texé pexü tawomüxëe, na nüxü perüxoexüçèx na Cristugu perüxñüexü rü naxcèxicatama na pemaxëxü. ⁴ Erü pema rü tauxchaäcü nixí na pexü nawomüxëegüxü. Rü ngẽxguma ínangugü i duüxügü i pemaã nüxü ixuxü i to i Ngechuchuchiga ya tama yima toma nüxü tixuchigacü, rü pema rü nüxü peyaxõgü i

ngēma duňxügü. Rü pema rü taãëäcüma penayaxu i to i naãe i tama Tupanaãe i Üünexü ga marü peyaxuxü ixixü. Rü peyaxögü i to i ore i tama Tupanaärü ore i mexü ga noxri peyaxuxü ixixü. ⁵ Dúcèx, rü woo nawe perüxixgu i ngēma togü i orearü uruügüneta, natürü chauxcèx rü taxuwama choxü narüyexeragü. ⁶ Rü woo tama choxü nangëxmagu i tauxcha na duňxügüpëxewa chidexaxü, natürü aixcüma meä nüxü chacuèx i ngēma nachiga chidexaxü. Rü ngēma rü guxüma i torü puracüwa marü pexü nüxü tadauxëe i guxüguma. ⁷ ¿Pexcèx rü chixexü pemaä chaxü ga yexguma chaugü ícharüxíragu na pexü chataxëëxüçèx rü choxmëxmaä chapuracügu na ngetanüäcüma pemaä nüxü chixuxü ga Tupanaärü ore i tüxü maxëxëëxü? ⁸ Rü aixcüma yema togü ga yaxögüxü choxna ngixü ägütü ga dïëru ngixü chayaxu na yemamaä petanüwa chapuracüxüçèx rü pexü charüngüxëëxüçèx. ⁹ Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü aixcüma choxü itaxu ga dïëru, natürü taguma texéna ngixcèx chaca. Rü taeneëgü ga Machedóniäänewa ne ïxü rü choxna ngixü naxägü ga yema choxü tauxcü. Rü yemaäcü tama pexütawa ngixcèx íchaca ga yexguma. Rü ñuxma rü ta tagutáma tacüçèx pexna chaca. ¹⁰ Rü Cristu ya chowa ngexmacüégagu pemaä nüxü chixu i ngema na aixcüma ngetanüäcüma petanüwa chapuracüxü. Rü ngema rü chorü taãxë nixü. Rü taxucürüwa texe i guxü i Acáyaanewa choxna tanayaxu i ngema taãxë. ¹¹ ¿Rü tacüçèx yiñxü i ngëmaäcü chidexaxü? ¿Exna pexcèx rü tama pexü changechaňxüçèx

yïixü i ngëmaäcü chidexaxü? Dütèx, pemaä nüxü chixu rü Tupana nüxü nacuèx na ñuxäcü aixcüma pexü changechaväxü. ¹² Natürü ngëma na ngetanüäcüma pemaä nüxü chixuxü i ngëma ore, rü ngëmaäcü tá chanaxüecha na taxucürüwa chixri chauchiga yadexagüxüçèx i ngëma togü i orearü uruügüneta i nügü ixuxü na toxrüü naxügüäxü i Tupanaärü puracü. ¹³ Nümagü rü aixcüma orearü uruügüneta nixigü, rü duüxügüxü nawomüxëegü. Rü nümagü rü togu nügü nicüxgü, rü nügü nixugü na Cristu yamugüxü. ¹⁴ Rü ngëma rü taxucëxma namaä pebaixächiäegü. Erü woo i Chataná rü ta rü Tupanaärü orearü ngeruügü i daxüçüäx i yauracüxürüüäcü nügü nangoxëe. ¹⁵ Rü ngëmacèx woetama ngëmaäcü nixigü i ngëma duüxügü i Chatanäxü puracüexü. Rü nümagü rü duüxügü i mexü ügüxügu nügü nicüxgü. Natürü ngëma ngëmaäcü ixigüxü, rü Tupana tá nanapoxcue naxcèx i ngëma chixexü i naxügüxü.

Pauru rü yema puracü ga Ngechuchu nawa namuxüwa ngúxü ninge

¹⁶ Rü wena pemaä nüxü chixu rü tama chanaxwèxe i nagu perüxiñüe na wüxi i äüäëxü chiixü. Natürü ngëgxuma chi ngëmaäcü chomaä nagu perüxiñüegü, rü tama chanaxwèxe i choxna penachuxu na ñoma wüxi i äüäëxürüü chaugüétüwa chidexaxü, na ngëmaäcü choma rü ta írarüwa chaugütama chicuèxüväxüçèx. ¹⁷ Rü ñuxma na chaugüétüwa chidexaxü rü ngëma rü tama törü Coriarü mu nixi. Natürü ñoma wüxi i äüäëxü nügü icuèxüväxürüü nixi i chidexaxü. ¹⁸ Rü ñuxma na nangëmaxü i muxüchixü i duüxügü i

ñoma i naãnewa nügü icuèxüügüxü, rü choma rü ta írarüwa chaugü chicuèxü. ¹⁹ Pema rü nagu perüxñüe rü nüxü cuèxüchigüxü pixigü. Natürü taäeäcüma yaxna namaä pexñüe i ngëma duüxügü i tama naäexü icuáxü. ²⁰ Rü yaxna namaä pexñüe i ngëma duüxügü i nügüxü pexü puracüexëëxü, rü ngëma ngetanüäcüma pexü puracüexëëmarexü, rü ngëma pexü womüxëëgüxü, rü ngëma chixri pexü yauxgüxü, rü ngëma pemaä guxchigagüxü. ²¹ Rü woo wüxi i ãnexüchi nixü na pemaä nüxü chixuxü, natürü chauxcëx rü tama aixcüma pexü nüxü tadauxëë ga torü pora ga yexguma petanüwa tayexmagügu. Natürü ñuxma na tama namuñëxü na nügü yacuèxüügüxü i ngëma togü i duüxügü, rü choma rü ta taxucëxma chamuü na chaugüétüwa chidexaxü woo pexcëx rü taxuwama namexgu i ngëma nüxü chixuxü. ²² Nümagü rü nügü yaxugügu rü Yudíugü nixígü. Natürü choma rü ta Yidiu chixü. Rü nümagü nügü yaxugügu rü Iraétanüxügü nixígü. Natürü choma rü ta rü Iraétanüxü chixü. Rü nümagü rü nügü yaxugügu rü Abráütanüxü nixígü. Natürü choma rü ta Abráütanüxü chixü. ²³ Nümagü rü nügü yaxugügu rü Cristuaxü napuracüe. Natürü choma rü norü yexera Cristuaxü chapuracü. Rü ngëma ñachagürü pexü woo pema nagu perüxñüegu na ñoma wüxi i ãñäexürüü chidexaxü. Rü ngëma duüxügürü yexera poraäcü Tupanaäxü chapuracü. Rü norü yexera chapoxcu, rü norü yexera choxü naçuaixgü ga duüxügü. Rü muëxpüxcüna rü ãucümaxüchixüwa chayexma rü wixguxüchi taëx choxü nimëxgü. ²⁴ Rü 5 ëxpüxcüna nixü ga 39 ga

çuaximaä choxü napoxcu-güxü ga chautanüxügü ga Yudíugü. ²⁵ Rü tomaexpüxcüna nixi ga naïmaä choxü naçuaixgüxü, rü wüxicana ga nutamaä choxü ínamuxüchigüxü. Rü tomaexpüxcüna nixi ga guma wapuru ga nagu chixüxüne rü chomaä inanguxü. Rü wüxicana ga yexguma chomaä inanguxgu ga wapuru rü wüxi ga chütaxü rü wüxi ga ngunexü chinge na taxü ga taxtuarü ngäxüttügu mürapewaëtügu chatunagüäcüma chiwëxëxü. ²⁶ Rü poraäcü nu ne chanaxü, rü poraäcü äüçümaxüwa chayexma yerü natügü ga äüçümaxügu chixügü, rü ngïteèxgüxü rü chixexü chomaä naxügüchaü. Rü woo chautanüxügü ga Yudíugütanüwa, rü woo yema duüxügü ga tama Yudíugü ixígüxütanüwa, rü woo iänegüwa, rü woo namagüwa, rü woo taxtü i taxüwa rü äüçümaxüwa chayexma. Rü yema duüxügü ga chomücügüneta ixígüxütanüwa rü ta äüçümaxüwa chayexma. ²⁷ Rü poraäcü chataarü puracüäx, rü muxüchixü ga guxchaxügü choxü nangupetü. Rü muëxpüxcüna rü tama chape, rü chataiya, rü chitawa. Rü muëxpüxcüna rü tama chachibü, rü choxü nanadeyu, rü choxü nataxu ga chauxchiru. ²⁸ Rü naëtüwa i guxüma i ngëma, rü guxü i ngunexügu rü chaxoegaäe naxcèx i guxüma i ngëma yaxögüxü i guxü i iännewa ngëxmagüxü. ²⁹ Rü ngëxguma chi texé tama poragu, rü choxü rü ta nangux. Rü ngëxguma chi wüxie texéxü pecadugu nguxëëgu, rü chauäëwa nangux i ngëma. ³⁰ Natürü ngëxguma chi chaugü chicuëxüüchaügu, rü tá chaugü chicuëxüü naxcèx na duüxügü choxü dauxü na taxuwama chamexü. ³¹ Rü Tupana ya

törü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ya mecü na guxüguma nüxü icuèxüügxü, rü nüxü nacuèx na aixcüma yiixü i ngëma nüxü chixuxü. ³² Rü yexguma Damacuwa chayexmagu, rü guma iäneärü ãëxgacü ga Aretaarü ngüxéëruü, rü norü churaragüxü namu na nüxna nadaugüxüçèx ga guma iäneärü poxeguxüärü iäxgü na choxü yayauxgüxüçèx ga yexguma chi yéma íchaxüñxgu. ³³ Natürü yema iäneärü poxeguxüärü iäxäcüwa rü wüxi ga pexchigu choxü ínarüçhüxüetaügü ga chomücögü. Rü yemaäcü chiña naxchaxwa ga yema ãëxgacü.

12

Törü Cori rü Pauruxü nangoxetüxëe rü nüxü nüxü nacuèxëe ga tacü ga ëxüguxü

¹ Taxuwama name na texé tígü icuèxüügxü. Natürü tá pemaä nüxü chixuama na ñuxäcü törü Cori choxü nangoxetüxëe xü rü ñuxäcü choxü nüxü na nacuèxëe xü ga tacü ga ëxüguxü. ² Rü 14 ga taunecü marü nangupetü ga na Tupana daxüguxü ga naänewa ga nüma ínayexmaxüwa choxü nagaxü. Natürü tama nüxü chacuèx rü chauäewaxicatama nixi ga yéma choxü nagaxü, rü ëxna guxü ga chaxunemaä yiixü ga yéma choxü nagaxü. Rü Tupanaxícatama nüxü nacuèx i ngëma. ³⁻⁴ Rü aixcüma meäma nüxü chacuèx na daxüguxü ga naänewa choxü nagaxü ga Tupana, natürü tama nüxü chacuèx rü guxü ga chaxunemaä yéma choxü naga rü ëxna tama. Rü Tupanaxícatama nixi ya nüxü cuácü i ngëma. Rü yéma nüxü chaxinü ga ore ga ëxüguxü i guxüma i duüxügüna

chuxuxü na nüxü yaxugüxü. ⁵ Rü choma rü chi name na chaugü naxcèx chicuèxüüxü i ngëma, natürü tãütáma ngëmaäcü chanaxü. Erü ngëma ngúxü na chingexümaäxïcatama tá nixí i chaugü chicuèxüüxü. ⁶ Natürü ngëxguma chi chaugü chicuèxüüchaügu, rü tãü chima wüxi i ngëääemare nixí i ngëma, erü aixcüma nixí i ngëma ore i nüxü chixuxü i chauchiga. Natürü tama chaugü chicuèxüü na taxúema nagu rüxñüxüçèx na ngëma chowa nüxü naxñüexü rü nüxü nadaugüxüärü yexera chiixü. ⁷ Natürü törü Cori rü tama nanaxwèxe i poraäcüxüchima chaugü namaä chicuèxüüxü ga yema ëxüguxü ga mexëchixü ga choxü nüxü nacuèxëexü. Rü yemacèx chaxunewa nananguxëe ga wüxi ga choxü ngúxü ñoma wüxi ya tuxu chaxunewa ingaxixürrü. Rü yema rü ñoma wüxi ga Chatanáärü orearü ngeruürrü chauxüttawa nangu na choxü nachixewexüçèx na tama chaugü chicuèxüüxüçèx. ⁸ Rü tomaëxpüxcüna törü Corina chaca na choxü iyanaxoxëëxüçèx ga yema choxü ngúxü. ⁹ Natürü nüma ya törü Cori rü ñanagürü choxü:

“Rü cuma nüxü cucuèx na guxüguma cuväü changechaü, rü ngëxïcatama nixí i cunaxwèxexü. Rü ngëma duüxügü i tama poraexüwa nixí i aixcüma chanangoxëëxü i ñuxäcü na chaporaxü”, ñanagürü choxü. Rü ngëmacèx chataäe ega tama chaporagu. Erü ngëxguma tama chaporagu rü ngëxguma nixí i chowa inawéäxü i norü pora ya Cristu. ¹⁰ Rü ngëma na Cristuxü na changechaüxügagu nixí i yaxna namaä chaxñüxü ega woo chaturagu rü woo tacü

chomaä yaxugüegu i duňxügü. Rü woo choxü natauxgu i chorü ngëmaxügü, rü woo duňxügü rü chowe yangëxütanügu, rü woo guxchaxügü choxü ngëxmagu rü Cristucèx rü yaxna namaä chaxinü i guxüma i ngëma. Erü ngëxguma chaturagu, rü ngëxguma nixi i yexeraäcü Cristu choxü poraxëeňxü.

Pauru rü naxcèx naxoegaäe ga yema yaxögüxü ga Corïtiwa yexmagüxü

¹¹ Maneca ñoma wüxi i ãüäexürüü chidexa, erü ngëmaäcü chaugü chicuèxüü. Natürü pegagutama nixi i düxwa ngëmaäcü chaugüétüwa chidexaxü, yerü pema chi nixi ga choxü picuèxügüxü, rü tama i chomax. Rü woo taxuwama chame i chomax, natürü taxuwama choxü narüyexeragü i ngëma orearü uruügüneta i nawe perüxixü.

¹² Rü yexguma petanüwa chayexmagu, rü yaxna pemaä chaxinüäcüma pexü nüxü chadauxëe na aixcüma Cristu choxü muxü na nüxü chixuxüçèx ga norü ore. Rü cuèxruügümaä pexü nüxü chacuèxëe ga yema. Rü pexü nüxü chadauxëe ga taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaä üxü. ¹³ Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü pemaä chamecüma yema guxüma ga togü ga yaxögüxümaä na chamecümaxürtüü tama. Natürü wüxiwaxicatama nixi ga íchatüxü yerü ga petanüwa rü tama ngíxü chayaxu ga diëru yema togü ga yaxögüxütanüwa ngíxü chayaxuxürüü. Rü chanaxwëxe i choxü nüxü pengechaü i ngëma.

¹⁴ Rü ñüxma rü marü íchamemare na norü tomaëxpüxcüna pexü íchayadauxü. Rü tăütáma tacüçèx pexna chayaca. Erü tama perü ngëmaxügüçèx petanüwa chaxü, natürü

pexcèxüchi nixī i ngēma chaxūxū. Pema rü chauxacügü pixīgü i Tupanaärü orewa. Rü ngēma papá rü mamāärü puracü nixī na naxācüguna naxāäxū i ngēma nüxū taxuxū. Rü tama naxācügürü puracü nixī na nanatüna rü naëna naxāgüäxū. ¹⁵ Rü choma rü íchamemare na chorü ngúchaňmaä pexcèx ichanaxāxū i guxüma i tacü i choxü ngēxmaxü rü woo chaugütama rü ta na ichaxāxū na aixcüma meä peyaxōgüxüçèx. Natürü chauxcèx rü ngēxguma yexeraäcü pexü changechaňgu, rü pema rü yexeraäcü nüxü perüxoetanü na choxü pengechaňxü. ¹⁶ Rü nümaxü i duňxügü i petanüwa, rü woo nüxü nacuëxgü na taguma tacüçèx pexütawa íchaçaxü, natürü nümagü rü nüxü nixugüama na pexü chawomüxëëäcüma perü dñeru ngíxü chayaxuxü. ¹⁷ ¿Exna pema nagu perüxñüëgu rü yema duňxügü ga petanüwa chamugüxüwa pexü chawomüxëë? ¹⁸ Rü Titumaä nüxü chixu na petanüwa íyadauxüçèx. Rü namaä yéma chanamu ga yema to ga taeneë. ¿Exna pema nagu perüxñüëgu ga Titu rü pexü yéma nayawomüxëë? ¿Tama ëxna aixcüma yiňxü na chauxrüü meä na namaxüxü rü chauxrüü mexügu naxñüxü ga Titux? ¹⁹ Bexmana pema tá nagu perüxñüë rü ngēmaäcü tidexagü, erü togüétüwatama tachogüchaň. Natürü, Pa Chaueneëgü ya Pexü Tangechaňgüex, rü Tupanapëxewa rü Cristuégagu nixī i tidexagüxü na yexeraäcü meä Tupanaäxü peyaxōgüxüçèx rü yexeraäcü meä na pemaxëxüçèx. ²⁰ Erü chaxoegaäe rü ngēxguma wena pexü íchayadëuxgu,

rü ngürüächi tama choma chanaxwèxexüäcüma ípemaxë, rü ngëmacèx i pema rü tãütáma chomaä petaäegü. Rü chaxoegaäe erü ngürüächi tá pexü ichayangau na pegüchi ípexaiexü, rü pegüärü ngëmaxüçèx pixäüxächigüxü, rü pegümaä penuëxü, rü pegüguxicatama íperüxñüëxü, rü pexoregütèèxgüxü, rü toguäxü pixuxü, rü pegü picuèxüügüxü, rü chixexü ípexüexü rü ngëmaäcü chixri ípemaxëxü. ²¹ Rü chaxoegaäe rü ngëxguma wena petanüwa chaxüxgu, rü ngürüächi Tupana rü pegagu tá choxü naxänexëe. Rü ngürüächi ngechaü tá choxna pexä, erü muxëma i petanüwa rü marü ñuxgumama pecadu taxügüeche, rü tama nüxü tarüxoechoaü na Tupanapëxewa chixexü taxügüxü rü naï i ngemaämare na tamaxëxü rü guxüma i togü i chixexü na taxügüxü.

13

Pauru nayaxucuxë ga yema yaxögüxü ga Corítiucüäx rü ñuxüchi nüxü narümöxe

¹ Ñuxma rü norü tomaëxpüxcüna tá nixí na petanüwa chaxüxü. Rü Tupanaärü ore rü tamaä nüxü nixu rü ngëxguma texé chixexü üxgu rü taxre rü ëxna tomaëxpüx i duüxügü nüxü daugügu rü nüxü yaxugügu na aixcüma yíixü, rü aixcüma tá poxcu tûmamaä taxuegu ya yíxema chixexü üxe.

² Rü ngëmacèx i pema i üpamamatama pecadu ügüechaxe rü guxäma i pema ya chixri maxëxë, rü ñuxma na woo pexna chayaxüguxü rü wenaxärü pexna nüxü chacuèxächixëe rü ngëxguma tá ngëma chaxüxgu rü aixcüma tá chanamexëe i guxüma i ngëma chixexü i petanüwa ngëxmaxü, rü tãütáma

chanangupetüxẽẽmare i ngẽma. ³ Rü pema na naxcèx iperüdaunüxü na Cristu chowa idexaxü, rü ngẽxguma ngẽma chaxüxgu, rü ngẽxguma tá nixi i nüxü pedauxü na aixcüma chowa na yadexaxü ya Cristu. Rü nüma ya Cristu rü chowa tá pexü nüxü nadauxéẽ na tama naturaxü natürü aixcüma yanguxẽẽäxü i norü ore rü tüxü napoxcuexü ya yíxema chixexü ügüxe. ⁴ Rü aixcüma nixi ga Cristu ga ñoma wüxi ga duüxü i turaxürü nügü yaxixẽẽxü ga yexguma curuchawa yapotagu. Natürü i ñuxma rü Tupanaärü poragagu namaxü. Rü ngẽxgumarüü i toma na norü duüxügü tixigüxü, rü taturaе i toxonewa. Natürü ngẽma na norü duüxügü tixigüxü, rü Tupanaärü poragagu tá tamaxé na pexü tarüngüxẽẽgüxüçèx. ⁵ Rü name nixi i pegütama pengugü na nüxü pecuáxüçèx ngoxi aixcüma meä peyaxögü. Rü name nixi i pegü pengugüarü maxüäx rü ngoxi Tupanapẽxewa pime. ¿Tama éxna nüxna pecuèxächie na Ngechuchu ya Cristu rü pewa nangẽxmaxü ega aixcüma peyaxögü? ⁶ Rü chierüna nüxü pecuèxgu na toma rü tama orearü uruügünnetamare na tixigüxü. ⁷ Rü Tupanana naxcèx taca na taxuüma i chixexü na pexügüxüçèx. Rü tama duüxügüpẽxewa togü ítarütagüxüçèx nixi na ngẽmaäcü tayumüxegüxü. Natürü Tupanana naxcèx taca i ngẽma na aixcüma meä naxcèx pemaxẽxüçèx woo duüxügü nagu rüxñüëgu na toma rü ítatüemarexü. ⁸ Toma rü taxucürüwama chixri nachiga tidexagü i Tupanaärü ore i aixcüma ixixü, erü toma rü naetüwa tachogü i ngẽma ore. ⁹ Rü tá tataäegü ega aixcüma peporaegu i perü maxüwa rü ngẽmacèx natauxgu i tacüçèx pemaä

na taporagaexü. Rü Tupanana tá naxcèx tacaama na pexü naporaexëexüçèx i perü maxüwa na düxwa aixcüma mexü i norü duüßxügü na pixígüxüçèx. ¹⁰ Rü naxüpa na pexü na íchayadauxü nixí i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera, na ngëgxuma ngëma changuxgu rü nataxuxüçèx i tacüçèx pemaã na chaporagaxü. Erü törü Cori choxü namu na pexü charüngüxëexüçèx na yexeraäcü meã peyaxögüxüçèx, rü tama chixexü pemaã na chaxüxüçèx nixí i choxü namuxü. ¹¹ Rü ñüxma na ichayacuëxëexü i ñaã popera, Pa Chaueneëgxü, rü chanaxwèxe i meã pexü naxüpetü rü naxcèx pedau na ñuxäcü aixcüma meã Tupanacèx pemaxëxü. Rü name nixí i pegü petaäexëegü rü wüxigu perüxñüe rü meã yaxna pegümaã pexñüe rü aixcüma pegü pengechaügü. Rü nüma ya Tupana ya tüxü ngechaücü rü tüxü rüngüxmüexëecü, rü guxügutáma pemaã inarüxäüx. ¹² Rü chanaxwèxe i wüxichigü i pema rü pegü pengechaügüäcüma pegü perümoxëgü. ¹³ Rü guxüma i togü i taeneëgü i yaxögüxü rü pexü narümoxëgü. ¹⁴ Rü ñüxma rü chanaxwèxe i törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexü narüngüxëe, rü Tanatü ya Tupana rü pexü nangechaü, rü Naãe i Üünexü rü guxüguma pemaã inarüxäüx.

Rü nuãma pexna,
Pauru

**Tupanaarü Ore i Törü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6